

На основу члана 16. став 1. тачка 1) Закона о предметима опште употребе („Службени гласник РС”, број 25/19) и члана 26. став 6. тачка 7) и члана 45. став 4. Закона о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09, 17/19) Министар здравља доноси

Правилник о материјалима и предметима у контакту са храном укључујући и производе намењене одојчади и деци млађој од три године за олакшавање храњења и сисања, умиривање и спавање, као и амбалажу за паковање хране и предмета опште употребе

Део први
ОПШТИ ЗАХТЕВИ ЗА МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

I. Основне одредбе

Предмет

Члан 1.

Овим правилником, прописују се услови које морају да испуне материјали и предмети који долазе у контакт са храном, а у сврху обезбеђења високог нивоа заштите живота и здравља људи и животне средине, заштите интереса потрошача и обезбеђења слободног кретања робе.

Овим правилником утврђују се и:

- посебни захтеви за производњу и стављање на тржиште пластичних материјала и предмета намењених да долазе у контакт са храном или који су већ у контакту са храном или за које се може оправдано претпоставити да ће доћи у контакт са храном;
- посебни услови и детаљни поступци за увоз пластичних кухињских производа од полиамида и мелamina пореклом или испоручених из Народне Републике Кине (даље у тексту: „Кина”) и Посебног управног подручја Хонг Конга Народне Републике Кине (даље у тексту: „Хонг Конг”);
- посебни захтеви за стављање на тржиште активних и интелигентних материјала и предмета који долазе у контакт са храном.

Област примене

Члан 2.

Овај правилник се односи на све материјале и предмете који долазе у контакт са храном (у даљем тексту: **материјали и предмети**), укључујући активне и интелигентне материјале и предмете у контакту са храном који су у свом готовом стању:

- 1) намењени да дођу у контакт са храном;
- 2) или су већ у контакту са храном и намењени су за ту сврху;
- 3) или за које се може разумно очекивати да дођу у контакт са храном или пренесу своје састојке на храну у уобичајеним или предвидљивим условима употребе.

Овај правилник се односи и на добру произвођачку праксу у свим секторима и у свим фазама производње, прераде и дистрибуције материјала и предмета, изузев производње почетних сировина, уз одговарајућу примену детаљних правила добре произвођачке праксе за сваки од поступака, по потреби.

Овај правилник се односи и на:

1) материјале и предмете као и њихове делове који се састоје искључиво од пластичних маса;

2) пластичне вишеслојне материјале и предмете који су спојени лепком или на неки други начин;

3) материјале и предмете из тачака 1) и 2) који су штампани и/или прекривени премазом;

4) пластичне слојеве или пластичне премазе који служе као заптивачи у поклопцима и затварачима и заједно с тим поклопцима и затварачима чине комплет од два или више слоја различитих врста материјала;

5) пластичне слојеве у вишеслојним материјалима и предметима од више различитих материјала;

6) материјале и предмете од пластике, као и на њихове делове који долазе у контакт са храном, а који садрже рециклирану пластику;

7) могућу миграцију олова и кадмијума из керамичких производа који су, као готови производи, намењени да долазе у контакт са храном, или су у контакту са храном и намењени су у ту сврху;

8) регенерисани целулозни филм који је намењен за контакт са храном или који, због своје намене, долази у контакт са храном, те који сам по себи представља готов производ или чини део готовог производа који садржи и друге материјале;

9) материјале и предмете, укључујући активне и интелигентне материјале и предмете у контакту са храном, који су израђени од, или садрже један или више епокси деривата (BADGE, BFDGE, NOGE);

10) модел растворе које треба користити за испитивање миграције састојака пластичних материјала и производа који долазе у контакт са одређеном врстом хране или одређеном групом хране те концентрације тих модел раствора;

11) пластичне материјале и предмете, то јест на материјале и предмете и њихове дијелове који се састоје искључиво од пластике, или који су састављени од два или више слојева материјала од којих се сваки састоји искључиво од пластике, а који су међусобно повезани неким адхезивом или неким другим средством који су, у облику готовог производа, намењени контакт са храном или се налазе у контакт са храном и намењени су у ту сврху;

12) на присутност винил хлорид мономера у материјалима и предметима и могућу миграцију из материјала и предмета израђених од полимера или кополимера винил хлорида, који као готови производи долазе у контакт са храном, или су у контакт са храном и намењени су у ту сврху;

13) на отпуштање N-nitrozamina и супстанци које се могу трансформисати у N-nitroamin, (у даљем тексту: „прекурсори Н-нитрозамина”) из цуцла за флашицу и цуцла варалица од еластомера или гуме.

Овај правилник се не примењује на:

1) материјале и предмете који се испоручују као антиквитети;

- 2) материјале за покривање или премазивање, као што су материјали који покривају кору сира, припремљене месне производе или воће, који чине саставни део хране и могу да се конзумирају заједно са том храном;
- 3) јонско измјењивачке смоле, гуму и силиконе;
- 4) материјале и предмете од рециклиране пластике под условом да су произведени у складу са добром произвођачком праксом (материјали и предмети од рециклиране пластике израђени од мономера и сировина добијених хемијском деполимеризацијом материјала и предмета од пластике, материјали и предмети од рециклиране пластике израђени од неискоришћених делова и/или отпадака добијених након производње пластичних материјала, а који су рециклирани на производном месту или се користе на другоме производном месту и материјали и предмети од рециклиране пластике у којима се рециклирана пластика користи иза функционалне баријере од пластике);
- 5) на синтетичке омоте од регенерисане целулозе;
- 6) на контејнере и цистерне капацитета већег од 10 000 литара или на припадајуће или на њих спојене цевоводе, премазане посебним премазима који се називају „високоотпорни премази“;
- 7) на материјале и предмете састављене од два или више слоја, од којих се један или више њих не састоји искључиво од пластике, чак и ако се онај који је намењен непосредном контакт са храном, састоји искључиво од пластике.

Значење појединих појмова

Члан 3.

У смислу овог правилника примењују се релевантне дефиниције утврђене у Закону о безбедности хране, осим дефиниција „следљивости“ и „стављања у промет“ које имају следећа значења:

- 1) **следљивост** је способност слеђења и праћења материјала или предмета кроз све фазе производње, прераде и дистрибуције;
- 2) **стављање на тржиште** је чување материјала и предмета у сврху продаје, укључујући понуду за продају или сваки други облик преноса, било да је бесплатан или не, и продају, дистрибуцију и друге облике преноса као такве.

У смислу овог правилника примењују се и следеће дефиниције:

1) **активни материјали и предмети у контакту са храном** (у даљем тексту: активни материјали и предмети) су материјали и предмети који су намењени продужењу рока трајања, одржавању или побољшању стања запаковане хране. Активни материјали и предмети осмишљени су тако да намерно укључују компоненте које, по потреби, испуштају у упаковану храну или околину која окружује храну у том паковању, или апсорбују састојке из упаковане хране или околине;

2) **интелигентни материјали и предмети у контакту са храном** (у даљем тексту: интелигентни материјали и предмети) су материјали и предмети који прате стање запаковане хране или околине у којој се храна налази;

3) **предузеће** је било које предузеће, без обзира да ли остварује профит или не, јавно или приватно, које обавља било коју од активности из било које фазе производње, прераде и дистрибуције материјала и предмета;

4) **субјекат у пословању** јесте правно лице, предузетник или физичко лице, одговорно за испуњење захтева овог прописа у области пословања храном под њиховим надзором;

5) **пластична маса** је полимер којем могу да буду додати адитиви или друге супстанце и који може да се користи као главна структурна компонента готових материјала и предмета;

6) **полимер** је свака макромолекуларна супстанца добијена процесом полимеризације, (полиадиција, поликодензација или било који други слични поступак за мономере и друге полазне супстанце), или хемијском модификацијом природних или синтетичких макромолекула или микробном ферментацијом;

7) **пластични вишеслојни материјал или предмет** је материјал или предмет састављен из два или више слојева пластичног материјала;

8) **вишематеријални вишеслојни материјал или предмет** је материјал или предмет састављен од два или више слојева различитих врста материјала, од којих је најмање један слој пластичне масе;

9) **мономер или друга полазна супстанца** је:

(1) супстанца која се користи за производњу полимера у процесу полимеризације, или

(2) природна или синтетичка макромолекуларна супстанца која се користи у производњи модификованих макромолекула, или

(3) супстанца која се користи за модификовање постојећих природних или синтетичких макромолекула;

10) **адитив** је супстанца која се додаје пластичном материјалу ради добијања неког физичког или хемијског ефекта у обради пластичног материјала или у готовом материјалу или предмету; предвиђено је да буде присутан у готовом материјалу или предмету;

11) **помоћно средство за полимеризацију** је свака супстанца која се користи као одговарајућа подлога за производњу полимера или пластичног материјала. Помоћно средство за полимеризацију може да буде присутно у готовим материјалима или предметима али без физичког или хемијског ефекта на готов материјал или предмет;

12) **ненамерно додата супстанца** је нечистоћа у употребљеним супстанцама или међупроизвод реакције који настаје у току процеса производње или производ разградње или реакције;

13) **средство за полимеризацију** је супстанца која покреће полимеризацију и/или регулише формирање макромолекуларне структуре;

14) **гранична вредност укупне миграције** (енгл. "overall migration limit", у даљем тексту: OML) је највећа дозвољена количина неиспарљивих супстанци које се испуштају из материјала или предмета у модел-растворе;

15) **модел-раствор** је подлога за тестирање која опонаша храну; понашање модел-раствора опонаша миграцију из материјала који су намењени да дођу у контакт са храном;

16) **гранична вредност специфичне миграције** (енгл. "specific migration limit", у даљем тексту: SML,) је највећа дозвољена количина одређене супстанце која се из материјала или предмета испушта у храну или модел-раствор;

17) **укупна гранична вредност специфичне миграције** (енгл. "total specific migration limit" у даљем тексту: SML(T,)) је највећа дозвољена сума одређених супстанци које се испуштају у храну или модел-растворе, изражена као укупан део молекула наведених супстанци;

18) **функционална баријера** је баријера која се састоји из једног или више слојева било које врсте материјала која обезбеђује да готов материјал или предмет буде у складу са општим захтевима за материјале и предмете у контакту са храном;

19) **немасна храна** је храна за коју су за миграционо тестирање у *табели 2. Прилога V* ове уредбе наведени само модел-раствори који нису модел-раствори Д1 или Д2;

20) **ограничење** је ограничење употребе супстанце или гранична вредност миграције или гранична вредност садржаја супстанце у материјалу или предмету;

21) **спецификација** означава састав супстанце, критеријуме чистоће за супстанцу, физичко-хемијска својства супстанце, појединости о процесу производње супстанци или додатне информације о изражавању граничних вредности;

22) **састојак** је појединачна супстанца или комбинација појединачних супстанци које материјалу или предмету дају активну и/или интелигентну функцију, укључујући и производе *in situ* реакција тих супстанци; он не укључује неактивне делове, као што је материјал којем се додаје или у који се инкорпорише;

23) **активни материјали и предмети који отпуштају** су активни материјали и предмети направљени тако да намерно садрже састојке који ће отпуштати супстанце у или на запаковану храну или околину која окружује храну;

24) **отпуштене активне супстанце** су оне супстанце чија је намена да буду отпуштене из активних материјала и предмета који отпуштају састојке у или на запаковану храну или околину која окружује ту храну и тиме остварују одређену сврху у храни.

25) **пластични материјали и предмети су:**

(1) материјали и предмети и њихови делови који се састоје искључиво од пластичних маса, пластични вишеслојни материјали и предмети који су спојени лепком или на неки други начин, као и наведени материјали који су штампани и/или прекривени премазом;

(2) пластични слојеви или пластични премази који служе као заптивач у поклопцима и затварачима и заједно са тим поклопцима и затварачима чине комплет од два или више слоја различитих врста материјала и пластични слојеви у вишеслојним материјалима и предметима од више различитих материјала;

26) **вруће пуњење** је пуњење било којег предмета храном чија температура није већа од 100 °C у тренутку пуњења, након чега се храну хлади до температуре од 50 °C или ниже унутар 60 минута или до температуре од 30 °C или ниже унутар 150 минута;

27) **пластични кухињски производи** су пластични материјали, који потпадају под тарифну ознаку KN ex 3924 10 00;

28) **пошиљка** је количина пластичних кухињских производа од полиамида или меламина обухваћена истим документом или документима, која се превози истим превозним средством увозе из исте земље;

29) **надлежна тела** су надлежна тела држава чланица одређена у складу са чланом 11. и 12. Закона о безбедности хране;

30) **место првог увоза** је мјесто уласка пошиљке у Републику Србију;

31) **документацијски преглед** је провера докумената према одредбама овога правилника;

32) **идентификацијски преглед** је визуални преглед код којег се провјерава одговарају ли поспратни документи садржају пошиљке;

33) **физички преглед** је узорковање у сврху анализе и лабораторијског испитивања, те сви други прегледи који су потребни како би се проверила усаглашеност

са захтевима везаним за отпуштање примарни ароматични амини (ПАА) и формалдехида;

34) **поступак рециклирања** је поступак током којег је пластични отпад рециклиран у складу са дефиницијом рециклирања из прописа који уређују област амбалаже и амбалажног отпаду; у смислу овог правилника, наведени је појам ограничен на поступке у којима се производи рециклирана пластика;

35) **сировине од пластике** су материјали и предмети од пластике који су прикупљени и сортирани након њихове употребе, те употребљени као сировине у поступку рециклирања;

36) **затворени и надзирани производни циклус** су производни и дистрибуциони циклуси у којима производи круже уз контролисани систем поновне употребе и дистрибуције, те у којима рециклирани материјал потиче искључиво од датих јединица у ланцу, тако да је ненамеран унос спољних материјала сведен на најмању технички изводиву меру;

37) **тест ефикасности** је доказивање ефикасност поступка рециклирања при уклањању хемијске контаминације из материјала или предмета од пластике;

38) **извођач поступка прерађивања (прерађивач)** је физичко или правно лице које је одговорно за испуњавање захтеве овог правилника у погледу материјала и предмета од рециклиране пластике у оквиру пословања које је под његовом контролом;

39) **извођач поступка рециклирања** је физичко или правно лице које је одговорно да за испуњавање захтеве овог правилника у погледу поступка рециклирања у оквиру пословања које је под његовом контролом;

40) **керамички производи** су производи произведени од мешавине неорганских материјала са уопштено високим садржајем глине или силиката којима могу бити додате мале количине органских супстанци. Поменути производи се прво обликују, и тако добијен облик се трајно фиксира печењем. Могу се глазирати, емајлирати и/или украшавати;

41) **регенерисани целулозни филм** је:

- (1) регенерисани целулозни филм без премаза;
- (2) регенерисани целулозни филм са премазом добијеним од целулозе;
- (3) регенерисани целулозни филм са премазом који се састоји од пластике;

42) **материјали и предмети од епоксидеривата** су:

- (1) материјали и предмети израђени од било које врсте пластике;
- (2) материјали и предмети премазани површинским премазима;
- (3) лепак.

43) **пластика** су органска макромолекуларна једињења, добијена полимеризацијом, поликондензацијом, полиадицијом или неким другим сличним процесом из нискомолекуларних или хемијском изменом природних макромолекула. Силикони и други слични макромолекуларни спојеви се такође сматрају пластиком. У такве макромолекуларне спојеве могу се додавати друге супстанце или материјали. Међутим, „пластиком” се не сматра следеће:

- (1) лакирани или нелакирани регенерисани целулозни филм;
- (2) еластомери и природна и синтетичка гума;
- (3) папир и папирне плоче, без обзира да ли су модификовани пластиком

или не;

(4) површински премази добијени из парафинских воскова укључујући синтетичке парафинске воскове и/или микрокристалних воскова и мешавине воскова наведених у првој алинеји, помешаних међусобно и/или са другом пластиком.

Посебни захтеви за активне и интелигентне материјале и предмете

Члан 4.

Приликом примене општих захтева за материјале и предмете, прописаних законом који уређује област предмета опште употребе, активни материјали и предмети смеју да проузрокују промене у саставу или органолептичким својствима хране, под условом да су те промене у складу одредбама прописа који ближе уређује област прехранбених адитива у храни.

Супстанце намерно уграђене у активне материјале и предмете, које се отпуштају у храну или околину која окружује храну, одобравају се и користе у складу са одговарајућим одредбама прописа који уређује област безбедност хране, област предмета опште употребе и овог прописа.

Ове супстанце се сматрају састојцима хране у смислу прописа који уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране.

Активни материјали и предмети не смеју да мењају састав или органолептичка својства хране, на пример тако што прикривају кварење хране, што би потрошаче могло да доведе у заблуду.

Интелигентни материјали и предмети не смеју да пружају информације о стању хране које би потрошаче могле да доведу у заблуду.

Активни и интелигентни материјали и предмети који су већ дошли у контакт са храном морају да буду одговарајуће обележени на начин који потрошачу омогућава да препозна нејестиве делове.

Активни и интелигентни материјали и предмети морају да буду прописано обележени тако да указују на то да се ради о материјалима или предметима који су активни и/или интелигентни.

Посебне мере за групе материјала и предмета

Члан 5.

У складу са новим научним сазнањима и изменама европских прописа у складу са истим, за групе материјала и предмета наведене у Прилогу I (Прилог I је одштампан уз правилник и чини његов саставни део) и, према потреби, комбинације тих материјала и предмета или рециклиране материјале и предмете који се користе у производњи тих материјала и предмета, примењиваће се нове или измењене посебне мере.

Те посебне мере могу да обухватају:

- 1) листу супстанци одобрених за употребу у производњи материјала и предмета;
- 2) листу/листе одобрених супстанци уграђених у активне или интелигентне материјале и предмете у контакту са храном, или листу/листе активних или интелигентних материјала и предмета и, према потреби, посебне услове употребе тих супстанци и/или материјала и предмета у које су уграђени;
- 3) стандарде чистоће за супстанце из тачке 1);

- 4) посебне услове употребе за супстанце из тачке 1) и/или материјале и предмете у којима се користе;
- 5) посебна ограничења миграције одређених супстанци или група супстанци у или на храну, узимајући у обзир друге могуће изворе излагања тим супстанцама;
- 6) укупно ограничење миграције супстанци у или на храну;
- 7) одредбе чији је циљ заштита здравља људи од опасности које произлазе из оралног контакта са материјалима и предметима;
- 8) остала правила за обезбеђивање усаглашености са општим захтевима за све материјале и предмете у контакту са храном, прописане законом који уређује област предмета опште употребе и посебним захтевима за активне и интелигентне материјале у контакту са храном, прописане овим правилником;
- 9) основна правила о провери усклађености са тачкама 1) до 8) овог члана;
- 10) правила о прикупљању узорака и методама анализе за проверу усклађености са тачкама 1) до 8);
- 11) посебне одредбе за обезбеђивање следљивости материјала и предмета, укључујући и одредбе које се односе на период чувања евиденције или одредбе којима би се, према потреби, омогућила одступања од захтева за следљивост материјала и предмета у контакту са храном прописаних законом који уређује област предмета опште употребе;
- 12) додатне одредбе о обележавању за активне и интелигентне материјале и предмете.

Декларација

Члан 6.

Декларација подразумева: све писане ознаке, назив марке, заштитни знак, назив и адресу произвођача, назив и адресу правног лица, предузетника или физичког лица које ставља производ на тржиште, назив и адресу увозника, земљу порекла (ако се производ увози), прописане токсиколошке и еколошке ознаке, упутство за употребу (када је то потребно ради правилног и безбедног коришћења) и евентуално друге неопходне ознаке.

Овакво обележавање и идентификација осигурава следљивост предмета и материјала.

Декларација се ставља на амбалажу у облику налепнице или привеска, или на сам предмет.

Узевши у обзир посебне мере за групе материјала и предмета наведених у Прилогу I, предмети и материјали који још нису у контакту са храном, када се стављају у промет се обележавају са:

- 1) Речима „за контакт са храном”, или са ознакама специфичним за њихову употребу (као што је: апарат за кафу, винска боца, супена кашика), или ознака приказана у Прилогу II (Прилог II је одштампан уз правилник и чини његов саставни део). Ово обележавање није обавезно за предмете и материјале, чије карактеристике јасно указују да су намењене за контакт са храном;

2) Посебним упутствима за правилну и безбедну употребу, уколико је то неопходно;

3) Информацијама о дозвољеној употреби активних предмета и материјала (уколико их садрже), као и са другим релевантним информацијама (као што су назив и количина супстанци које отпушта активна компонента). Поменуте информације омогућавају да се субјекти који послују са храном и користе ове материјале и предмете, усагласе прописима којима се уређује област безбедност хране и њеног обележавања;

У фази малопродаје, декларација се налази на:

- 1) Материјалима и предметим, или на њиховој амбалажи;
- 2) Етикетама залепљеним на материјале и предмете, или на њиховој амбалажи;
- 3) Обавештењу у непосредној близини материјала и предмета, које је јасно видљиво купцима. Информације о називу и адреси произвођача, називу и адреси правног или физичког лица које ставља производ на тржиште, називу и адреси увозника, земљи порекла (ако се производ увози), могуће је да се налазе у непосредној близини материјала и предмета, само уколико (из техничких разлога), те информације није било могуће причврстити на исте, у фази производње или стављања у промет.

У фазама стављања у промет, (осим у малопродаји), декларација се налази:

- 1) У пратећим документима;
- 2) На етикетама или амбалажи;
- 3) На самим материјалима и предметима.

Детаљна правила добре произвођачке праксе

Члан 7.

Детаљна правила добре произвођачке праксе наведена у Прилогу III (Прилог III је одштампан уз правилник и чини његов саставни део) се примењују на групе материјала и предмета, за комбинацију ових материјала и предмета, као и за рециклиране материјале и предмете који су употребљени у производњи истих.

Детаљна правила добре произвођачке праксе се, према потреби примењују на поступке употребе штампарских боја и материјала који се наноси на површину која не долази у контакт са храном у производњи материјала и предмета који су у контакту са храном. Ови поступци су наведени у Прилогу III.

Део други

СПЕЦИФИЧНИ ЗАХТЕВИ ЗА МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

II. Захтеви за пластичне материјале и предмете који долазе у контакт са храном

1. Општи захтеви

Стављање пластичних материјала и предмета на тржиште

Члан 8.

Пластични материјали и предмети се стављају на тржиште само уколико:

- 1) задовољавају опште захтеве за материјале и предмете, при предвиђеној и предвидљивој употреби у складу са законом који уређује област предмета опште употребе;
- 2) задовољавају захтеве који се односе на означавање и декларисање, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе;
- 3) задовољавају захтеве који се односе на следљивост, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе;
- 4) су произведени у складу са добром произвођачком праксом, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе;
- 5) задовољавају захтеве који се односе на састав и Декларација о усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе.

2. Захтеви који се односе на састав

а) Одобрене супстанце

Листа одобрених супстанци

Члан 9.

У производњи пластичних материјала и предмета се користе искључиво супстанце које се налазе на Листи одобрених супстанци из Прилога IV (Прилог IV је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део).

Листа одобрених супстанци садржи:

- 1) мономере или друге полазне супстанце;
- 2) адитиве, изузимајући средства за бојење;
- 3) помоћна средства за полимеризацију, изузимајући раствараче;
- 4) макромолекуле добијене микробном ферментацијом.

Одступање за супстанце које се не налазе на Листи одобрених супстанци

Члан 10.

Одступајући од члана 9. овог правилника, поједине супстанце које се не налазе на Листи одобрених супстанци могу да се користе као помоћна средства за полимеризацију у производњи слојева пластичних маса у пластичним материјалима и предметима, у складу са прописима који уређују област предмета опште употребе.

Одступајући од члана 9. овог правилника, средства за бојење и растварачи могу да се користе у производњи слојева пластичних маса у пластичним материјалима и предметима, у складу са прописима који уређују област предмета опште употребе.

Поједине супстанце које се не налазе на Листи одобрених супстанци могу да се користе под условом да испуњавају опште и посебне захтеве за супстанце које се

употребљавају у производњи слојева пластичних маса у пластичним материјалима и предметима, као и општа ограничења која се односе на пластичне материјале и предмете и захтеве у погледу граничних вредности специфичне миграције, у складу са овим правилником:

- 1) соли алуминијума, амонијака, баријума, калцијума, кобалта, бакра, гвожђа, литијума, магнезијума, мангана, калијума, натријума и цинка (укључујући и двогубе соли и киселе соли) дозвољених киселина, фенола или алкохола;
- 2) смеше добијене мешањем одобрених супстанци без хемијске реакције компоненти;
- 3) када се употребљавају као адитиви, природне или синтетичке полимерне супстанце молекулске масе најмање 1000 Da, изузев макромолекула добијених микробном ферментацијом, у складу са захтевима овог правилника, ако могу да се употребљавају као главна структурна компонента коначних материјала или предмета;
- 4) када се користе као мономер или друга полазна супстанца, преполимери и природне или синтетичке макромолекулске супстанце, као и њихове смеше, изузев макромолекула добијених микробном ферментацијом, ако се мономери или полазне супстанце потребне за њихову синтезу налазе на Листи одобрених супстанци.

Супстанце које се не налазе на Листи одобрених супстанци могу да буду присутне у пластичним слојевима пластичних материјала или предмета као:

- (1) ненамерно додате супстанце;
- (2) помоћна средства за полимеризацију.

б) Општи захтеви, ограничења и спецификације

Општи захтеви за супстанце

Члан 11.

Супстанце које се употребљавају у производњи пластичних слојева у пластичним материјалима и предметима морају бити прописаног техничког квалитета и чистоће за предвиђену и предвидљиву употребу материјала или предмета.

Произвођач мора да буде упознат са саставом пластичних маса, који се на захтев доставља санитарном инспектору.

Посебни захтеви за супстанце

Члан 12.

На супстанце које се употребљавају у производњи пластичних слојева у пластичним материјалима и предметима примењују се ограничења и спецификације:

- 1) гранична вредност специфичне миграције прописане овим правилником;
- 2) гранична вредност укупне миграције прописане овим правилником;
- 3) ограничења и спецификације из Прилога IV;
- 4) детаљне спецификације Прилога IV.

Супстанце у нано облику употребљавају се само ако је то изричито одобрено и наведено у спецификацијама у Прилогу IV.

Општа ограничења за пластичне материјале и предмете

Члан 13.

Општа ограничења за пластичне материјале и предмете утврђена су у Прилогу V (Прилог V је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део).

Граничне вредности специфичне миграције

Члан 14.

Пластични материјали и предмети не смеју да испуштају своје састојке у храну у количинама изнад граничних вредности специфичне миграције (SML) из Прилога IV. Граничне вредности специфичне миграције (SML) су изражене у милиграмима супстанце по килограму хране (mg/kg).

Одступањем од ставова 1. и 2, адитиви који су одобрени као прехранбени адитиви, односно супстанце које су одобрене као ароме, у складу са прописима којима се уређује област прехранбених адитива и арома, не смеју да прелазе у храну у количинама које би у готовом прехранбеном производу имале техничко дејство и не смеју да:

1) прелазе ограничења, наведеним у прописима којима се уређује област прехранбених адитива и арома, или у Прилогу IV овог правилника, за храну у којој их је одобрено користити, у својству прехранбеног адитива или ароме, или

2) прелазе ограничења из Прилога IV овог правилника у храни, у којима њихова употреба као адитива хране или ароматичних супстанци није одобрена.

Ако је наведено да није допуштена миграција одређене супстанце, усаглашеност се утврђује применом одговарајућих метода испитивања миграције одабраних у складу са прописима који уређују методе узорковања и анализе у области безбедност хране, којима се може потврдити непостојање миграције изнад утврђене границе детекције, осим ако нису утврђене посебне границе детекције за одређене супстанце или смеше, примењује се граница детекције од 0,01 мг/кг.

Гранична вредност укупне миграције

Члан 15.

Пластични материјали и предмети не смеју да испуштају своје састојке на модел растворе, у количинама већим од 10 mg укупно испуштених састојака по dm² површине која долази у контакт са храном (mg/dm²).

Одступањем од става 1. овог члана, пластични материјали и предмети у контакт са храном за одојчад и малу децу, не смеју да испуштају своје састојке у модел растворе у количинама већим од 60 mg укупно испуштених састојака по килограму модел раствора.

3. Посебни захтеви за одређене материјале и предмете

Пластични вишеслојни материјали и предмети

Члан 16.

У пластичном вишеслојном материјалу или предмету, састав сваког слоја пластичне масе мора да буде у складу са овим правилником.

Одступањем од става 1. овог члана, слој пластичне масе који није у непосредном контакту са храном и који је од хране одвојен функционалном баријером може да:

- 1) не задовољава ограничења и спецификације из овог правилника, осим у случају мономер винил-хлорида, како је предвиђено у Прилогу IV; и/или
- 2) буде произведен од супстанци које се не налазе на Листи одобрених супстанци.

У складу с чланом 14. став 3. овог правилника, супстанце из става 2. тачке 2) овог члана, не смеју мигрирати у храну или модел раствор. Граница детекције утврђена у члану 14. ставу 3. овог правилника, примјењује се на групе супстанци које су структурно и токсиколошки сродне, укључујући изомере или супстанце са истом одговарајућом функционалном групом или на појединачне супстанце које нису сродне, те укључује могући нежељени пренос. Супстанце које се не налазе на Листи одобрених супстанци или на привременој листи не спадају ни у једну од следећих категорија:

1) супстанце класификоване као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију (енг.СМR), у складу са критеријумима одређених у прописима којима се уређује ова област хемикалија;

2) супстанце у нано облику.

Готов пластични вишеслојни материјал или предмет мора да буде у складу са граничним вредностима специфичне миграције из члана 14. и граничном вредношћу укупне миграције из члана 15. овог правилника.

Вишеслојни материјали и предмети састављени од више различитих материјала

Члан. 17.

У вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, састав сваког слоја пластичне масе мора да буде у складу са овим правилником.

Одступањем од става 1. овог члана, у вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, слој пластичне масе који није у непосредном контакту са храном и који је од хране одвојен функционалном баријером, може да се производи од супстанци које се не налазе на Листи одобрених супстанци.

Супстанце које се не налазе на Листи одобрених супстанци не спадају ни у једну од следећих категорија:

1) супстанце класификоване као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију (енг.СМR), у складу са критеријумима одређених у прописима којима се уређује ова област хемикалија;

2) супстанце у нано облику.

Одступањем од става 1. овог члана, чланови 14. и 15. овог правилника се не примењују на слојеве пластичних маса у вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала.

Слојеви пластичних маса у вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, увек морају да буду у складу са ограничењима за мономер винил-хлорида, која су утврђена у Прилогу IV овог правилника.

У вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, граничне вредности специфичне и укупне миграције за слојеве пластичних маса и за готов материјал или предмет, прописане су Делу трећем овог правилника.

4. Декларација усаглашености и пратећа документација

Декларација усаглашености

Члан 18.

У фазама стављања на тржиште, осим у фази малопродаје, уз пластичне материјале и предмете, производе из међуфаза њихове производње и супстанце предвиђене за

производњу тих материјала и предмета, мора бити на располагању писана Декларација о усаглашености, у складу са законом који уређују област предмета опште употребе.

Писану Декларацију о усаглашености из става 1. овог члана, издаје субјекат у пословању и она садржи информације из Прилога VII (Прилога VII је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део).

Писана Декларација о усаглашености омогућава једноставну идентификацију материјала, предмета или производа из међуфаза њихове производње или супстанци за које је издата. Она се ажурира када веће промене у саставу или производњи проузрокују промене у миграцији из материјала или предмета, или када постану доступни нови научни подаци.

Пратећа документа

Члан 19.

Субјекат у пословању, на затев санитарног инспектора, ставља на располагање одговарајућу документацију којом доказује да су материјали и предмети, производи из међуфаза њихове производње и супстанце предвиђене за производњу тих материјала и предмета, у складу са захтевима овог правилника.

Та документа садрже услове и резултате тестирања, прорачуне, укључујући и моделирање, друге анализе и доказе о безбедности или образложење којим се доказује усаглашеност. Правила доказивања усаглашености експериментима утврђена су са овим правилником.

5. Усаглашеност

Изражавање резултата миграционог тестирања

Члан 20.

За проверу усаглашености, вредности специфичне миграције се изражавају у mg/kg, при чему се користи однос између стварне површине и запремине приликом стварне или предвиђене употребе.

Одступањем од става 1. овог члана за:

- 1) посуде и друге предмете који садрже или су намењени да садрже мање од 500 милилитара или грама, односно више од 10 литара;
- 2) материјале и предмете за које, због њиховог облика, није могуће оценити однос између површине тих материјала или предмета и количине хране која је у контакту са њима;
- 3) плоче и филмове који још увек нису у контакту са храном;
- 4) плоче и филмове који садрже мање од 500 милилитара или грама, односно више од 10 литара

вредност миграције се изражава у mg/kg уз примену односа између површине и запремине од $6 \text{ dm}^2 / 1 \text{ kg}$ хране.

Овај став се не примењује на пластичне материјале и предмете који су намењени да дођу у контакт или су већ у контакту са храном за одојчад и малу децу.

Одступањем од става 1. овог члана, за затвараче, заптиваче, запушаче и сличне предмете за затварање, вредност специфичне миграције изражава се у:

- 1) mg/kg уз примену стварног садржаја посуде за коју је затварач предвиђен уз примену укупне површине у контакту предмета којим се затвара и посуде коју се затвара,

ако је позната предвиђена употреба предмета, узимајући у обзир одредбе става 2. овог члана;

2) mg/ предмету ако је предвиђена употреба предмета непозната.

За затвараче, заптиваче, запушаче и сличне предмете за затварање вредност укупне миграције изражава се у:

1) mg/dm² на основу укупне додирне површине предмета за затварање и затворене посуде ако је предвиђена употреба предмета позната;

2) mg/ предмет ако предвиђена употреба производа није позната.

Правила за процену усаглашеност са граничним вредностима миграције Члан 21.

За материјале и предмете који су већ у контакту са храном, провера усаглашености са граничним вредностима специфичне миграције врши се у складу са правилима из Прилога VIII овог правилника.

За материјале и предмете који још увек нису у контакту са храном, провера усаглашености са граничним вредностима специфичне миграције врши се на храни или модел-растворима из Прилога VI у складу са правилима Прилога VIII овог правилника.

За материјале и предмете који још увек нису у контакту са храном, преглед усаглашености са граничним вредностима специфичне миграције може да се врши применом поступака прегледа у складу са правилима из Прилога VIII овог правилника. Ако одређени материјал или предмет није у складу са граничним вредностима миграције у приступу прегледа, закључак о неусаглашености је потребно потврдити провером усаглашености у складу са ставом 2. овог члана.

За материјале и предмете који још нису у контакту са храном провера усаглашености са граничним вредностима укупне миграције спроводи се у модел растворима утврђенима у Прилогу VI. У складу са правилима из Прилога VIII овог правилника.

За материјале и предмете који још нису у контакту са храном провера усаглашености са граничним вредностима укупне миграције може се спровести применом поступака провере у складу са правилима из Прилога VIII. овог правилника. Ако материјал или предмет у поступку провере не задовољи граничним вредности миграције, одлука о неусаглашености мора бити потврђена провером усаглашености у складу са ставом 4 овог члана.

Резултати испитивања специфичне миграције добијени у храни имају предност пред резултатима добијеним у модел раствору. Резултати испитивања специфичне миграције добијени у модел раствору имају предност у односу на резултате добијене у поступцима провере.

Пре упоређивања резултата испитивања специфичних и укупних миграција с граничним вриједностима, примјењују се фактори корекције утврђени у Прилогу VI. и Прилогу VIII. овог правилника, у складу с тамо наведеним правилима.

III. Услови и поступак за увоз пластичних кухињских производа од полиамида и меламина пореклом или испоручених из Народне Републике Кине и Посебног управног подручја Хонг Конга

Услови увоза

Члан 22.

Пластични кухињски производи од полиамида и меламина пореклом, или испоручени из Кине и Хонг Конга могу да се увезу у Републику Србију само ако увозник санитарној инспекцији за сваку пошиљку достави прописно испуњену Декларацију усаглашености којом потврђује да испорука испуњава захтеве везане за отпуштање примарних ароматских амина и формалдехида утврђене у Прилогу IV. делу А и Прилогу V. овог правилника.

Образац Декларације усаглашености из става 1. овог члана утврђен је у Прилогу IX овог правилника. Декларација усаглашености се саставља на српском језику.

Уз Декларацију усаглашености из става 1. овог члана прилаже се извештај о лабораторијском испитивању који садржи:

1) за кухињске производе од полиамида: резултате анализе који показују да ти производи не отпуштају мерљиве количине примарних ароматичних амина у храну односно, модел раствор. Граница детекције примјењује се на укупни збир примарних ароматичних амина. Граница детекције за примарне ароматичне аminer за потребе ове анализе износи 0,01 mg/kg хране односно, модел раствора;

2) за кухињске производе од меламина: резултате анализе који показују да ти производи не отпуштају у храну односно, модел раствор формалдехид у количини изнад 15 mg/kg хране.

Санитарна инспекција у Декларацији усаглашености утврђеној у ставу 2. овог члана наводи је ли производ испуњава услове за пуштање у слободни промет, у зависности од тога да ли испуњава захтеве за пластичне материјале и предмете који долазе у контакт са храном.

Претходна најавa пошиљака

Члан 23.

Увозници односно, њихови представници пријављују санитарној инспекцији на месту првог увоза предвиђени датум и време физичког приспећа пошиљака пореклом, или испоручених из Кине и Хонг Конга, најмање два радна дана унапред.

Контроле на месту првог увоза

Члан 24.

Санитарна инспекција обавља на месту првог увоза:

1) преглед документације за све пошиљке, у року од два радна дана од времена њихова приспећа;

2) идентификацијске и физичке прегледе, укључујући лабораторијску анализу **10 % пошиљака**, тако да увозници, односно њихови представници не могу предвидети да ли ће поједина пошиљка бити подвргнута тим прегледима. Резултати физичких прегледа морају бити расположиви чим то буде технички могуће.

Ако се код лабораторијске анализе из става 1. тачке 2) утврди неусаглашеност, санитарна инспекција одмах обавештава министарство надлежно за послове пољопривреде, у складу са поступком система брзог обавештавања и узбуњивања, прописаним законом који уређује област предмета опште употребе и законом који уређује област безбедности хране.

Наставак превоза

Члан 25.

Санитарна инспекција може на месту првог увоза одобрити наставак превоза пошиљке пореклом, или испоручених из Кине и Хонг Конга, у очекивању резултата прегледа из члана 22. става 1. тачке 2).

Ако санитарна инспекција да одобрење из става 1. овог члана, она обавештава надлежни орган у месту одредишта и доставља копију Декларације усаглашености утврђене у Прилогу IX овог правилника, прописно испуњене како је предвиђено у члану 20., као и резултате прегледа из члана 22. става 1. тачке 2), чим исти буду расположиви.

Пуштање у слободан промет

Члан 26.

Пластични кухињски производи од полиамида и меламина пореклом, или испоручених из Кине или Хонг Конга, може се пустити у слободан промет, под условом да се царинским органима достави Декларација усаглашености утврђена у Прилогу IX, прописно испуњена како је предвиђено у члану 22. овог правилника.

IV. Захтеви за активне и интелигентне материјале и предмете који долазе у контакт са храном

1. Основни захтеви

Стављање активних и интелигентних материјала и предмета на тржиште

Члан 27.

Активни и интелигентни материјали и предмети смеју да се ставе на тржиште само ако:

- 1) су прикладни и ефикасни за предвиђену намену;
- 2) задовољавају Опште захтеве за материјале и предмете у контакту са храном, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе;
- 3) задовољавају Посебне захтеве за материјале и предмете у контакту са храном, у складу са овим правилником;
- 4) задовољавају захтеве везане за обележавање и декларисање, у складу са законом који уређују област предмета опште употребе и овим правилником;
- 5) задовољавају захтеве везане за састав прописане овим правилником;
- 6) задовољавају захтеве везане за обележавање и Декларације усаглашености прописане овим правилником.

2. Састав

а) Листа одобрених супстанци

Листа ЕУ одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета

Члан 28.

Само супстанце које се налазе на Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета смеју да се користе у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета.

Одступајући од става 1. овог члана, следеће супстанце смеју да се користе у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета иако се не налазе на Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета:

1) отпуштене активне супстанце, уколико задовољавају услове из члана 29. овог правилника;

2) супстанце које спадају у подручје примене прописа који уређују област безбедности хране, а додају се или се уграђују у активне материјале и предмете, поступцима као што је калемљење или блокирање да би имале технолошко дејство у храни, уколико задовољавају услове из члана 29. овог правилника;

3) супстанце које се користе у састојцима, који нису у непосредном контакту са храном или околином која окружује храну и одвојене су од хране функционалном баријером, уколико задовољавају услове из члана 30. овог правилника и не спадају у једну од следећих категорија:

(1) супстанце класификоване као „мутагене”, „карциногене” или „токсичне по репродукцију” у складу са критеријумима из прописа који уређују област хемикалија;

(2) супстанце намерно израђене у величини честице са хемијским и физичким својствима, која су знатно другачијим него код честица већих димензија.

б) Услови употребе супстанци које се не налазе на Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета

Листа одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета

Члан 29.

Отпуштене активне супстанце из члана 28. става 2. тачке 1) овог правилника и супстанце додате или уграђене поступцима попут калемљења или блокирања из члана 28. став 2. тачка 2) овог правилника, користе се уз пуно поштовање прописа који уређују област хране и морају да буду у складу са одредбама овог правилника, као и мерама за његово спровођење, уколико се исте примењују.

Количина отпуштене активне супстанце не укључује се у вредност измерене укупне миграције у случајевима када је гранична вредност укупне миграције (OML – overall migration limit) утврђена посебном мером која се односи на материјале који су намењени да дођу у контакт са храном у које је дати састојак уграђен.

Не доводећи у питање Посебне захтеве за активне и интелигентне материјале и предмете у контакту са храном, количина отпуштене активне супстанце може да пређе специфично ограничење утврђено за ту супстанцу посебном мером за материјале који су

намењени да дођу у контакт са храном, у које је дати састојак уграђен, под условом да је у складу са прописима који уређују област хране.

Супстанце које се користе у састојцима, који нису у непосредном контакту са храном или околином која окружује храну и одвојене су од хране функционалном баријером

Члан 30.

Миграција у храну супстанци из састојака који не долазе у непосредан контакт са храном или околином која окружује храну, како је наведено у члану 28. став 2. тачка 3) овог правилника, не сме да пређе 0,01 mg/kg, мерено са статистичком поузданошћу применом метода анализе из у складу са прописима који уређују методе узорковања и анализе у области безбедност хране.

Гранична вредност предвиђена у ставу 1. овог члана увек се изражава као концентрација у храни. Наведена гранична вредност се односи и на групу једињења која су структурно и токсиколошки повезана, а посебно на изомере или једињења са истом одговарајућом функционалном групом и укључује могућа нежељена миграције.

3.Обележавање

Додатни захтеви за обележавање

Члан 31.

Како би се потрошачу омогућила идентификација нејестивих дијелова, активни и интелигентни материјали и предмети или њихови делови морају бити означени, увек када би се за њих могло помислити да су јестиви:

- 1) речима „НИЈЕ ЗА ЈЕЛО” и
- 2) увек када је то технички могуће, симболом који је приказан у Прилогу X. овог правилника.

Подаци из става 1.овог члана морају да буду видљиви, јасно читљиви и неизбрисиви. Морају да буду штампани словима величине фонта од најмање 3mm и морају да испуњавају услове прописане законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником.

Отпуштена активна супстанца сматра се састојцима у смислу прописа који уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране и подлеже одредбама тог прописа.

Декларација о усаглашености

Члан 32.

У фазама стављања на тржиште, осим у тренутку продаје коначном потрошачу, уз активне и интелигентне материјале и предмете, без обзира на то да ли долазе у контакт са храном или не, односно уз састојке намењене за производњу тих материјала и предмета или супстанце намењене за производњу тих састојака, прилаже се Декларација о усаглашености, у складу за законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником.

Декларацију о усаглашености из става 1. овог члана издаје субјекат у пословању и она садржи информације наведене у Прилогу XI. овог правилника.

Пратећа документација

Члан 33.

Субјекат у пословању, на затев санитарног инспектора, ставља на располагање одговарајућу документацију којом доказује да су активни и интелигентни материјали и састојци намењени за производњу тих материјала и предмета, у складу са захтевима овог правилника.

Та документација садржи информације:

- 1) о прикладности и ефективност активног и интелигентног материјала или предмета;
- 2) услове и резултате испитивања или прорачуна или других анализа;
- 3) доказ о безбедности или образложење којим се доказује усаглашеност.

V. Захтеви за материјале и предмете од рециклиране пластике који долазе у контакт са храном

Захтеви за материјале и предмете од рециклиране пластике

Члан 34.

Материјали и предмети од рециклиране пластике стављају се на тржиште само ако садрже рециклирану пластику, добијену поступком рециклирања, одобреним у складу са овим правилником.

Одобреним поступком рециклирања из става 1. овог члана, управља се одговарајућим системом осигурања квалитета, који осигурава да је рециклирана пластика у складу с условима утврђеним у Одобрењу.

Наведени систем осигурања квалитета мора испунити детаљна правила добре произвођачке праксе, у складу са овим правилником.

Службене контроле

Члан 35.

Службене контроле постројења за рециклажу и извођача поступка прерађивања спроводе се у складу са правилима утврђенима прописима који уређују област безбедности хране, те посебно укључују ревизије као контролне технике, како је наведено у прописима који уређују област безбедности хране.

Службеним контролама се проверава да ли је поступак рециклирања у складу са одобреним поступком, те да ли се користи одговарајући систем обезбеђења квалитета, у складу добром произвођачком праксом.

Носилац одобрења обавештава санитарну инспекцију о рециклажном или производном постројењу у којем се примењују одобрени поступци рециклирања.

Означавање материјала и предмета од рециклиране пластике

Члан 36.

Добровољно самоозначавање рециклираног садржаја у материјалима и предметима од рециклиране пластике мора следити правила прописана у стандарду ISO 14021:1999, или њеном еквиваленту/еквивалентном стандарду.

Декларација усаглашености и вођење евиденције

Члан 37.

Осим захтева из члана 18. и 19. овог правилника, Декларације о усаглашености материјала и предмета од рециклиране пластике мора садржати податке прописане у делу А Прилога XII. овог правилника.

Осим захтева из члана 18. и 19. овог правилника, Декларације о усаглашености рециклиране пластике мора садржавати податке прописане у делу Б Прилога XII. овог правилника.

VI. Захтеви за регенерисани целулозни филм који долази у контакт са храном

Врсте регенерисаних целулозних филмова

Члан 38.

Регенерисани целулозни филмови припадају једној од следећих врста:

- 1) регенерисани целулозни филм без премаза;
- 2) регенерисани целулозни филм са премазом добијеним од целулозе;

или

- 3) регенерисани целулозни филм са премазом који се састоји од пластике.

Дозвољене супстанце

Члан 39.

За производњу регенерисаног целулозног филма без премаза и регенерисаног целулозног филма са премазом добијеним од целулозе смеју да се користе само супстанце или групе супстанци наведене у Прилогу XIV, у складу са наведеним ограничењима.

Одступањем од става 1, супстанце које нису наведене у Прилогу XIV смеју да се користе уколико се користе као средства за бојење (боје и пигменти) или лепкови, под условом да нема трагова миграције супстанци у или на намирнице која може да се открије провереним методом.

Члан 40.

За производњу регенерисаног целулозног филма са премазом, добијеним од целулозе до облагања премазом, смеју да се користе само супстанце или групе супстанци наведене у Прилогу XIV, у складу са наведеним ограничењима.

За производњу премаза којим се облаже регенерисана целулозна фолија смеју се користити само супстанце или групе супстанци које се могу користити у производњи

пластичних материјала и предмета у контакту са храном, у складу с ограничењима прописаним овим правилником.

Не доводећи у питање став 1. овог члана, материјали и предмети израђени од регенерисаног целулозног филма са премазом који се састоји од пластике, морају бити у складу са захтевима који су прописани за пластичне материјале и предмете у контакту са храном.

Члан 41.

Штампане површине регенерисаног целулозног филма не смеју да дођу у контакт са храном.

Члан 42.

У свим фазама стављања на тржиште, осим у фази малопродаје, уз материјале и предмете направљене од регенерисаног целулозног филма који су намењени да дођу у контакт са храном прилаже се писана Декларација о усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе.

Захтеви из става 1. овог члана се не примењује на материјале и предмете направљене од регенерисаног целулозног филма за које је према њиховој природи јасно да су намењени да дођу у контакт са храном

Уколико су потребни посебни услови употребе, материјали или предмети израђени од регенерисаног целулозног филма морају да буду обележени у складу са тим.

VII. Захтеви за керамичке материјале који долази у контакт са храном

Члан 43.

Количине олова и кадмијума које испуштају керамички предмет не смеју бити изнад допуштених количина утврђених одредбама овога правилника.

Количине олова и кадмијума које испуштају керамички предмети одређују се, под условима наведеним у Прилогу XV. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, коришћењем методе анализе, описане у Прилогу XVI. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Када се керамички предмет састоји од посуде са керамичким поклопцем, гранична вредност олова и/или кадмијума која не сме бити изнад допуштених (mg/dm^2 или mg/l) је гранична вредност која се примењује само за посуду.

Посуда и унутрашња површина поклопца испитују се одвојено и под једнаким условима.

Збир добијених нивоа испуштеног олова и/или кадмијума односи се, зависно о случају, на површину или запремину саме посуде.

Сматра се да керамички предмет испуњава захтеве овога правилника ако количина олова и/или кадмијума испуштена током испитивања спроведеног под условима из Прилога XV и XVI овога правилника не прелази следеће границе:

	Pb	Cd
Категорија 1:		
Производи који се не могу напунити и производи који се могу напунити, чија унутрашња дубина мерена од најниже тачке до хоризонталне површине која пролази кроз горњи руб не премашује 25mm	0,8 mg/dm ²	0,07 mg/dm ²
Категорија 2:		
Сви други производи који се могу напунити	4,0 mg/l	0,3 mg/l
Категорија 3:		
Посуђе за кување; амбалажно посуђе и посуђе за чување хране запремине веће од три литре	1,5 mg/l	0,1 mg/l

Ако количина отпуштеног кадмијума и/или олова у керамичком предмету не прелази наведене количине за више од 50%, тај се предмет сматра здравствено исправним односно безбедним односно да одговара прописаним захтевима из овога члана, ако су најмање три друга предмета истог облика и димензија, са истим украсима и глазурама испитани у условима из Прилога XV и XVI и просечне количине излученог олова и/или кадмијума из тих предмета не премашују те граничне вредности, а ни један од тих предмета не премашује те границе за више од 50 %.

Члан 44.

Керамички производи који још нису у контакту са храном, у свим фазама стављања на тржиште, укључујући и малопродају, морају да буду праћени писаном Декларацијом о усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе.

Декларацију о усаглашености из става 1. овог члана издаје произвођач или продавац са седиштем у Републици Србији и и она мора да садржи податке прописане у Прилогу XVII који је одштампан и чини његов саставни део овог правилника.

На захтев санитарног инспектора, произвођач или увозник стављају на располагање одговарајућу документацију којом се доказује да су керамички производи у складу са границама за миграцију олова и кадмијума из члана 43. овог правилника. Та документација садржи резултате извршене лабораторијске анализе, услове испитивања и назив и адресу лабораторије која је извршила испитивање.

VIII. Основна правила потребна за испитивање миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са храном

Члан 45.

Ниво укупне и специфичне миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са храном, у или на храну или модел растворе хране не смеју прекорачивати границе утврђене овим правилником.

Члан 46.

Провера усаглашености миграције у храну са миграцијским границама спроводи се под најекстремнијим условима времена и температуре, предвидивим у стварној употреби.

Провера усаглашености миграције у модел раствор хране са миграцијским границама спроводи се конвенционалним испитивањима миграције, чија су основна правила утврђена у Прилогу XVIII овог правилника.

Међутим, ако, Министарство здравља, на основу нових информација или поновне процене постојећих информација спроведене након доношења овог правилника, има основане разлоге да утврди да су основна правила за испитивања миграције прописана у Прилогу за одређени пластични материјал или предмет технички неприкладна, или се због стварних услова употребе битно разликују од услова испитивања наведених у табели у Прилогу, Министарство здравља може привремено обуставити примену основних правила из Прилога и допустити употребу примеренијих основних правила, само у том посебном случају.

IX. Утврђивање листе модел раствора за испитивање миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са храном

Члан 47.

Модел раствори које треба користити за испитивање миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са одређеном врстом хране или одређеном групом хране, као и концентрације тих модел раствора, наведене су у Прилогу XIX овог правилника. Прилог XIX је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 48.

Не доводећи у питање члан 47. овог правилника, листом супстанци или материјала чија је употреба одобрена уз изузеће свих осталих, могу се утврдити поступци за испитивање миграције одређених састојака пластичних материјала и предмета, који се разликују од оних утврђених у Прилогу VI, када је то примерено.

X. Ограничења употребе одређених епокси деривата у материјалима и предметима који долазе у контакт с храном

BADGE

Члан 49.

Материјали и предмети не смеју отпуштати супстанце наведене у Прилогу XX. овог правилника у количини која премашује границе утврђене у Прилогу XX. овог правилника. Прилог XX је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

BFDGE

Члан 50.

Забрањује се употреба и/или присуство BFDGE у производњи материјала и предмета у контакту са храном.

NOGE
Чланак 51.

Забрањује се употреба и/или присуство NOGE у производњи материјала и предмета у контакту са храном.

Декларација усаглашености
Чланак 52.

У фазама стављања на тржиште, осим у фазама малопродаје, материјали и предмети који садрже BADGE и његове деривате морају бити пропраћени Декларацијом усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе.

За доказивање такве усаглашености мора бити доступна одговарајућа документација. На захтев санитарног инспектора, поменута документација мора бити дата на увид.

XI. Посебни захтеви у вези Отпуштању н-нитрозамина и прекурсора N-nitrozamina из цуцла за флашице и цуцла варалица од еластомера или гуме

Члан 53.

Цуцле за флашице и цуцле варалице не смеју отпустити у модел раствор пљувачке, под условима из Прилога XXI., количине N-nitrozamina и прекурсора N-nitrozamina које се могу открити валидираном методом. Валидирана метода задовољава критеријуме утврђене у Прилогу XXII., а која може открити следеће количине:

— 0,01 mg укупно отпуштених N-nitrozamina на килограм (делова цуцли за флашицу или цуцли варалица од еластомера или гуме),

— 0,1 mg укупно прекурсора N-nitrozamina на килограм (делова цуцли за флашицу или цуцли варалица од еластомера или гуме).

Прилог XXI и Прилог XXII су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

XII. Посебни захтеви за материјале и предмете који садрже винил хлорид мономер који долазе у контакт са храном

Чланак 54.

Винил хлорид не сме прелазити у храну, из материјала и предмета који су били у контакту са храном, у количини која се може открити методом у складу са критеријумима утврђеним у Прилогу XXIV.

Прилог XXIV је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Део трећи
ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ ЗА ПОСУЂЕ, ПРИБОР, ОПРЕМУ И УРЕЂАЈЕ

ХИИ. Посебни услови за стављање посуђа, прибора, опреме и уређаја на тржиште

1. Метално посуђе, прибор, опрема и уређаји

Члан 55.

Метално посуђе и прибор, делови и уређаји не смеју бити израђени од олова или легура са оловом ни од метала или легура метала који садрже више од 0,03 % арсена, више 1 % олова, више од 0,1 % кадмијума и не смеју бити покривени калајним, поцинкованим, кадмијумовим или оловним превлакама или превлакама од њихових легура.

За израду металног посуђа и прибора, опреме и уређаја могу се користити алуминијумске легуре уз услов да морају одговарати прописаним стандардима за алуминијумске легуре.

Делови металног посуђа и прибора, делова и уређаја који не долазе у непосредан контакт са храном могу се израђивати од легура које садрже највише 10 % олова, под условом да ти делови буду потпуно покривени превлакама метала или емајла који не садржи састојке штетне по здравље.

Члан 56.

Готови производи из претходног члана овог правилника не смеју стајањем у току 2 часа при температури од 23°C односно 100°C у директном додиру са дестилованом водом или одговарајућим модел раствором, зависно од намене и начина употребе, отпуштати више од 0,6 mg/l олова, 0,05 mg/l кадмијума, 0,01 mg/l арсена, 50 mg/l цинка, 0,1 mg/l хрома ни више од 0,1 mg/l никла.

Члан 57.

Забрањен је промет и употреба посуђа и прибора произведеног од бакра или његових легура ако су намењени за храну у течном или кашастом стању, осим ако је унутрашња површина, која долази у непосредан контакт са наведеном храном, у потпуности прекривена здравствено исправном заштитном превлаком (на пример од калаја).

Одредба става 1. овог члана не односи се на посуђе и прибор који су намењени за кување кафе ако су правилно калајисани, као ни на бакарне казане намењене за печење ракије ако је бакар електролитички и ако је чистоће најмање 99,95 %.

Члан 58.

За израду прибора за јело и прибора за припрему и сервирање хране не смеју се употребити бакар или цинк, осим у легурама од којих се израђује такав прибор (ново сребро, алпак и сл.).

Прибор прибора за јело и прибора за припрему и сервирање хране мора бити израђен тако да не сме имати оштре ивице (осим оштрице ножа и врха виљушке), а све

површине, осим површина између зубаца виљушке, морају бити потпуно глатке, односно полиране.

Завршна обрада површина прибора за јело и прибора за припрему и сервирање хране, израђених од нерђајућег челика (хром-никл-челика), који долазе у контакт са храном треба да је тако изведена да осигура хемијску отпорност приликом употребе.

Површине прибора за јело и прибора за припрему и сервирање хране, осим код ножева, не смеју се променити деловањем 4 % сирћетне киселине (v/v) током 24 сата при температури од $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$ ако се готов производ користи при ниским температурама, нити током 30 минута при температури од 100°C ако се користи за топлу обраду хране.

Специфична миграција хрома, никла и мангана у производима из става 3 овог члана одређује се у другом екстракту (два узастопна кувања) и не сме појединачно да буде већа од по 0,1 mg/l.

Члан 59.

Ако приликом употребе металног прибора за јело и прибора за припрему и сервирање хране постоји могућност корозије, површине таквог прибора за јело и прибора за припрему и сервирање хране које долазе у непосредан контакт са храном морају бити заштићене здравствено исправним органским заштитним превлакама или металним превлакама (калајисане или хромиране).

Заштитне превлаке на металном прибору за јело и прибору за припрему и сервирање хране морају равномерно покривати површину која долази у непосредан контакт са храном и не смеју имати мехурића, надигнутих места и пукотина.

На металном посуђу и прибору, без обзира да ли су заштићени превлакама или нису, не сме настати видљива корозија стајањем у 3 % сирћетној киселини (v/v) током једног сата при температури од 23°C , односно при температури од 100°C , зависно од намене готовог производа.

Одредба става 1. овог члана не односи се на метално посуђе и прибор за печење (тигање, роштиље, ражњеве, пржуље за кафу) и на делове машине за млевење меса.

Органске заштитне превлаке из става 1. овог члана могу се израђивати у облику премаза од температурно постојаних полимерних материјала (на пример „тефлон“) уз услов да одговарају захтевима чланова овог правилника који се односе на полимерне материјале у контакту са храном.

Члан 60.

Метално посуђе и прибор, делови и уређаји могу се лемити безоловним лемом и калајем чистоће 97 %, који не садржи више од 0,03 % арсена и више од 0,01 % олова нити више од 0,005 % цинка, 0,08 % бакра и 0,05 % антимона.

Члан 61.

Делови посуђа, прибора и уређаја за уситњавање (што укључује и циркулар месорезнице, сатаре, тестере за кости и секирице, а односи се и на маљ за месо) и млевење хране не смеју бити израђени од цинка, кадмијума, олова или њихових легура.

2. Фиксна опрема за јавни или приватни водовод од метала

Члан 62.

Металне арматуре које се користе за воду за пиће испитују се на садржај олова, бакра, хрома и никла, чије нађене вредности не смеју да прелазе допуштене количине, у складу са прописом којим се уређује област здравствене исправности воде за пиће. Испитивање се изводи на посебно конструисаном уређају који може осигурати услове при стварној употреби (нпр. Водоводној мрежи). Испитују се два узорка (S1 i S2) стајањем у непосредном додиру са водом за пиће током минимално 2 а максимално 4 сата у односу на слепу пробу (S0). Приликом израчунавања резултата треба узети у обзир стварно време мировања у односу на максимално прописано време од 4 сата. У сва три узорка одређују се концентрације олова, бакра, никла и хрома.

Металне цеви и делови система за провођење воде за пиће не смеју, стајањем у непосредном контакту са водом за пиће, отпуштати метале у количинама већим од прописаних у складу са прописом којим се уређује област здравствене исправности воде за пиће. Испитивање се изводи стајањем у непосредном контакту са водом за пиће у току 4 сата при температури $20 \pm 2^\circ\text{C}$, или при повишеној температури у складу са начином примене.

Метални резервоари за чување и транспорт воде за пиће испитују се, зависно од врсте метала и/или врсте материјала од кога је израђена контактна површина, у складу са прописима које прописује овај правилник за ту врсту материјала.

3. Емајлиран прибор за јело и прибор за припрему и сервирање хране

Члан 63.

За израду емајлираног посуђа и прибора, опреме и уређаја мора се употребљавати челични лим или ливено гвожђе.

Емајл којим се превлаче површине посуђа и прибора, опреме и уређаја које долазе у непосредан контакт са храном не сме садржати лако растворљиве материје и мора бити таквог квалитета да се обезбеди трајност превучених површина и прибора при њиховој предвиђеној употреби.

Површине и ивице емајлираног посуђа и прибора, опреме и уређаја морају бити глатке и сјајне, без мехурића и места на којима је емајл испуцао или отпао.

Члан 64.

Емајлиране површине посуђа, прибора, опреме и уређаја морају бити постојане на дејство сирћетне киселине, 4 % (v/v) током 24 сата при температури од $22 \pm 2^\circ\text{C}$ и не смеју отпуштати више од 50 mg емајла, рачунато на површину од 1 dm^2 .

Емајлиране површине из става 1. овог члана не смеју у сирћетној киселини, 4 % (v/v) током 24 сата при температури од $22 \pm 2^\circ\text{C}$ отпуштати:

	Pb	Cd
– Категорија 1:		
Предмети који не могу да се напуне и предмети који могу да се напуне, чија унутрашња дубина, мерена од најниже тачке до хоризонталне линије горњег руба, не премашује 25 mm	0,8 mg/dm ²	0,07 mg/dm ²
– Категорија 2:		
Сви други предмети који могу да се напуне	4,0 mg/l	0,3 mg/l

– Категорија 3:		
Посуда за кување; амбалажна посуда и посуда за чување чији је капацитет већи од 3l	1,5 mg/l	0,1 mg/l

За посуђе из става 1. овог члана који се у примени користе заједно са поклопцем испитивање се обавља у самој посуди и посебно у унутрашњој површини поклопца, при условима из става 1. овога члана, а добијене вредности миграције метала се сабирају. Њихов збир не сме бити већи од допуштених вредности из става 2. овога члана.

Предметни узорци великих резервоара, делова апарата и грејача за воду, емајлираном површином не смеју отпуштати олово и кадмијум под условима из става 1. овог члана у количинама већим од дозвољених у тачки 3. става 2. овог члана.

Отпуштање боја, олова и кадмијума испитује се под условима из става 1. овог члана и у спољашњој ивици која при употреби долази у уста и то у висини од 20 mm, рачунато од горње ивице руба и при том у сирћетну киселину, 4 % (v/v), не сме прећи, изражено на узорак посуђа које се испитује:

- 1) олова више од 2,0 mg,
- 2) кадмијума више од 0,20 mg.

4. Цементно посуђе, прибор и опрема

Члан 65.

Посуђе, прибор и опрема од цемента или сличног порозног материјала морају са унутрашње стране бити потпуно заштићени непропусним превлакама, постојаним и отпорним према састојцима хране.

Опрема из става 1. овог члана која у примени долази у непосредан контакт са водом за пиће, а израђена је на бази цемента, мора одговарати захтевима за цементом везане материјале и монтажне елементе у поједином подручју воде за пиће, наведеним у Табелама 1. и 2. које су приложене уз овај правилник и чине његов саставни део.

Испитивања опреме из става 2. овог члана спроводе се стајањем у непосредном додиру са испитном водом у трајању од три пута по 72 сата. Као испитна вода користи се 0,01 mol раствор натријум бикарбоната. Врсте и услови испитивања и допуштене границе ограничења у испитној води за различита подручја примене наведени су у Табели 3. која је одштампана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Ако се унутрашња страна посуђа и прибора из става 1. овог члана штити непропусним материјалом (плочице од порцелана, стакло, вештачка маса и сл.), сва њихова површина мора бити обложена на начин који онемогућује стварање пукотина и удубљења.

5. Неглеђосано керамичко посуђе и прибор

Члан 66.

Неглеђосано глинено посуђе и прибор смеју се стављати у промет само ако су израђени од лончарске глине. Готови производи морају бити печени на температури од најмање 800 °C.

У промет се може стављати неглеђосано глинено посуђе ако служи за посебно припремање одређених јела с малим садржајем воде.

При стављању у промет неглеђосаног глиненог посуђа мора се приложити упутство о поступку с посуђем пре употребе, о јелима која се у њему могу припремити и о начину његовог прања и чишћења.

Посуђе и прибор из става 1. овог члана који нису произведени у складу са одредбама овог правилника не могу се користити за непосредан контакт са храном и морају бити посебно означени.

Посуђе и прибор (украсни тањири, врчеви, шоље и др.) који нису произведени у складу са одредбама овог правилника и нису намењени за припрему, чување и промет хране морају бити видно и трајно означени да нису за припрему, чување и промет хране.

Члан 67.

Неглеђосано глинено посуђе не сме имати пукотине, неравнине и џепове. При проби извршеној три пута узастопно кувањем по 30 минута у раствору 3 % (v/v) сирћетне киселине не сме се отпустити:

1) више од 10 mg олова и 0,5 mg кадмијума после прве пробе, ни више од 3 mg олова и 0,2 mg кадмијума после треће пробе, рачунајући на 1 l раствора;

2) више од 60 mg укупно растворених материја после треће пробе, рачунајући на 1 l раствора.

За посуђе из става 1. овог члана који се у примени користе заједно са поклопцем испитивање се обавља у самој посуди и посебно у унутрашњој површини поклопца, на начин како је одређено у ставу 1. овога члана, а добијене вредности миграције метала се сабирају. Њихов збир не сме бити већи од допуштених вредности из става 1. овога члана.

6. **Стаклено посуђе**

Члан 68.

Стаклено посуђе које се ставља на тржиште не сме имати оштре нити оштећене ивице:

Стаклено посуђе са унутрашњом декорисаном површином не сме стајањем у сирћетној киселини, 4 % (v/v) током 24 сата при температури од 22 ± 2 °C отпуштати олово и кадмијум у количинама већим од допуштених у ставу 1. претходног члана овога правилника.

Стаклено посуђе чија унутрашња површина нема декора не сме стајањем у сирћетној киселини, 4 % (v/v) током 24 сата при температури од 22 ± 2 °C отпуштати, изражено на 1 l:

- 1) олова више од 0,05 mg;
- 2) кадмијума више од 0,05 mg.

За кристално стакло које садржи олово допуштена количина олова из става 3. овог члана износи 0,5 mg/ l.

Испитује се спољашња површина стакленог посуђа намењеног да се из њега пије у висини 20 mm, рачунато од горње ивице руба при условима из става 2. овог члана. При томе не сме отпуштати изражено на узорак посуђа које се испитује:

- 1) олова више од 2,0 mg
- 2) кадмијума више од 0,2 mg.

7. Дрвено посуђе, прибор и опрема

Члан 69.

Дрвено посуђе, прибор и опрема намењени за чување или превоз хране, сировина, односно полупрерађевина морају бити израђени од потпуно здравог дрвета које не одаје мирис или које на други начин не утиче неповољно на сензорна својства намирница.

Забрањено је стављање на тржиште посуђа и прибора од дрвета који су употребљавани, који су обојени или који су, ради спречавања труљења и сушења, импрегнирани хемијским средствима.

Предмети из става 1. овога члана не смеју екстракцијом током 1 или 24 сата, зависно о условима у примени, у дестилованој води при температури од 23°C отпуштати више од:

- 1) 0,5 mg/dm² формалдехида
- 2) 0,5 mg/l олова
- 3) 0,05 mg/l кадмијума
- 4) 0,1 mg/l хром(VI)катјона
- 5) 0,01 mg/l живе.

Дрвени прибор који се користи за развијање дима за димљење хране не сме садржати, изражено на килограм дрвета, више од 0,05 mg пентахлорфенола и његових соли, изражено као пентахлорфенол.

Члан 70.

Дрвено посуђе и прибор могу се са унутрашње стране заштитити глатким и уједначеним превлакама које у погледу материјала од ког су израђене морају испуњавати услове предвиђене овим правилником за тај материјал.

У производњи предмета из става 1. овога члана могу се користити лепкови и сличан помоћни материјал уз услов да задовољавају захтеве који се односе на лепила прописане овим правилником.

За лепљење дрвених иверица које се користе за израду предмета може се користити умрежени полиуретан уз услов да се користи само за непосредан контакт са сувом храном, односно храном са сувом површином и да у храну не отпушта ароматске аminer.

XIV. Посебни услови за стављање амбалаже на тржиште

1. Метална амбалажа

Члан 71.

За израду лименки може се користити бели лим - електролитски и топлокалајисани, алуминијумски лим чистоће 99,5 %, алуминијумске легуре, хромирани челични лим и друге врсте челичних лимова.

За лимове из става 1. овог члана обавезна је и допунска органска заштита, ако није овим правилником другачије одређено.

Лимови превучени никлом не смеју се користити у контакту са храном.

Материјали из става 1. овог члана не смеју садржати више од 0,02 % олова, 0,02 % арсена, 0,20 % бакра и 0,20 % цинка.

Калај који се употребљава за израду белог лима треба да је чистоће 99,75 % и не сме садржати више од 0,05 % олова или кадмијума - појединачно или укупно, ни више од 0,01 % арсена.

Бели лим који се употребљава за израду лименки за стављање у промет воћа, поврћа, меса и друге хране, чак и ако има хомогену превлаку од калаја, мора се лакирати или на неки други начин заштитити од агресивних састојака.

Изузетно од одредбе става 6. овог члана амбалажа за умерено кородирајуће воће (бресква, крушка, ананас, грејпфрут и друго жуто воће) и поврће (шпаргле и бамбус) израђена од белог лима, не мора се заштити лаком.

Уздужни шав лименки изведен заваривањем рубова тела лименке мора бити тако израђен (обрађен), да у храну с којом је у непосредном контакту не отпушта метале и металоиде у количини већој од допуштене за ту врсту хране.

Садржај калаја у производу притом не сме бити већи од допуштене количине за ту врсту хране.

Ако је потребно одређивање специфичне миграције метала користи се моделни раствор састављен од 4 % сирћетне киселине и 2 % натријум хлорида.

Члан 72.

Спољашње и унутрашње површине лименке морају бити чисте и глатке, са уједначеном и непрекинутом превлаком калаја, односно заштитног лака и не смеју имати огреботине, бразде, мехуриће, улегнућа или било каква друга оштећења на превлаци.

Уздужни шав лименке мора бити равномерно попуњен слојем од легуре за лемљење одговарајућег састава.

Легура за лемљење која се користи у производњи лименки за контакт са храном не сме садржавати олово.

Легура за лемљење уздужних дуплих шавова (за лемљење на спољашњој страни) може да садржи до 98 % олова.

Легура за лемљење уздужних преклопних шавова може да садржи до 70 % олова, а унутрашња површина шава мора да буде допунски заштићена превлаком лака или самолепљивом траком.

Легура за лемљење лименки може да садржи до 50 % олова.

Уздужни шав формиран заваривањем ивица тела лименке мора се обострано заштитити.

Члан 73.

Лепак која се користе за лепљење етикета, налепница и трака на лименкама не смеју да садрже материје које имају корозивно дејство.

Лепак самолепљивих трака која долазе у контакт са храном и лепила која се користе при изради ламината морају испуњавати следеће услове:

- 1) да не садрже материје које би дифундовањем кроз фолију могле да контаминирају храну;
- 2) да не влаже;

3) да су хемијски и термички отпорне.

2. Металне тубе

Члан 74.

Металне алуминијумске тубе морају бити израђене од алуминијума чистоће најмање 99,5 % или од алуминијумских легура и морају бити превучене заштитним лаком.

Заштитни лак којим се превлачи унутрашња страна металне тубе мора испуњавати услове прописане овим правилником.

Члан 75.

Заптивачи на поклопцу металне тубе морају бити израђени од материјала који се не раствара у садржају тубе.

Заптивачи из става 1. овог члана морају бити подешени тако да потпуно испуњавају и покривају дно поклопца, а приликом отварања тубе не смеју се одвајати од дна поклопца.

Поклопац металне тубе, заједно са заптивачем, мора херметички затварати отвор тубе.

3. Фолије и лимови од алуминијума и његових легура

Члан 76.

Некаширане и нелакиране алуминијумске фолије и лимови могу се користити за израду амбалаже за краткотрајно чување (до 48 часова) готових јела која се користе у друштвеној исхрани и замрзнутих јела, за омотавање и печење хране у домаћинству, за паковање хране која није богата мастима (до 50 %), а изузетно, и хране чија је рН вредност изнад 5.

Алуминијумске фолије и лимови из става 4. овог члана не могу се користити за израду амбалаже за готова јела која се стерилишу у тој амбалажи.

Алуминијске фолије и лимови који се, у облику омота или поклопца односно обликоване амбалаже, користе за паковање хране и притом долазе у непосредан контакт са храном, могу се израђивати од алуминијума или од његових легура и морају одговарати захтевима европских норми за те материјале.

Фолије и лимови из става 1. овог члана који се користе за паковање киселе или базне хране или хране с повишеним садржајем соли морају се каширати специјалним врстама папира и/или превлачити вештачким масама које одговарају захтевима за пластичне материјале прописаним овим Правилником или здравствено исправним лаковима за заштиту лимова.

Некаширане и нелакиране алуминијске фолије и лимови не могу се користити за израду амбалаже за краткотрајно чување готових јела која се послужују у друштвеној прехрани, за омотавање хране и у домаћинству, уколико је храна кисела, влажна или садржи повишени садржај соли.

Уколико се ради о фолији за домаћинство произвођач је на оригинално паковање дужан да стави упозорење о ограничењима примене фолије из става 3. овог члана.

У амбалажу из става 3. овог члана може се паковати храна која подразумева могућност замрзавања и/или печења под условом да амбалажа не утиче неповољно на састав и сензорна својства хране.

Алуминијске фолије и лимови из става 3. овог члана не могу се користити за израду амбалаже за готова јела која се стерилише у тој амбалажи.

Члан 77.

Лепак који се употребљавају при изради кашираних металних фолија морају бити без мириса и не смеју влажити фолије, а морају да испуњавају услове за пластичне материјале прописане овим правилником. Лепак из става 1. овог члана не сме губити лепљива својства при обради фолија врелом воденом паром, осим фолија које се не обрађују термички.

Одредба става 2. овог члана не односи се на природни восак који се употребљава при каширању металних фолија намењених за паковање хране која после паковања не подлеже термичкој обради.

Члан 78.

При изради металних туба, алуминијумских и других металних фолија и трака, забрањено је за премазивање употребљавати материје које могу неповољно утицати на храну.

4. Остале врсте металне амбалаже

Члан 79.

Млекарске канте и цистерне могу се израђивати од нерђајућег челика, белог лима, елоксираниог алуминијума и одговарајућих алуминијумских легура, као и од одговарајућих пластичних маса.

Млекарске канте и цистерне морају бити израђене тако да се могу лако чистити, прати и дезинфиковати.

Млекарске канте и цистерне могу се затварати само поклопцима са заптивачима који испуњавају услове за пластичне материјале прописане овим правилником.

Члан 80.

Остала метална амбалажа (цистерне, контејнери, сандуци, корпе, кутије, боце, бурад и друго) која долази у непосредан контакт са храном мора имати унутрашње површине заштићене превлаком од калаја или друге материје која не утиче неповољно на сензорна својства и хемијски састав хране и не повећава количину тешких метала која је нормирана другим прописима.

Полимерни материјали који се користе за израду амбалаже која долази у непосредан контакт са храном морају одговарати захтевима за полимерне материјале прописаним овим правилником.

Амбалажа из става 1. овог члана може имати на спољној страни отисак, уз услов да он не прелази на контактну страну амбалаже, нити у храну, као и да састојци отиска не утичу неповољно на састав и сензорна својства хране која је запакована у амбалажу.

5. Посебни захтеви за амбалажу од пластичних маса

Члан 81.

Амбалажа од вештачких маса у облику кеса намењена за паковање ароматичне хране (кафе, бибера, чаја, ваниле и сл.) мора се, после паковања, херметички затворити (заваривањем и сл.).

Ароматична храна не сме се паковати у кесице од чистог полиетилена ако кесице нису каширане непропусним материјалом. Врста полимерног материјала и редослед слојева код врећица од вишеслојних фолија одабира се према врсти хране и технолошким условима уз услов да коришћени полимерни материјали одговарају захтевима за полимерне материјале прописаним овим правилником.

Под непропусношћу из става 2. овог члана подразумева се непропусност за кисеоник, односно супстанце ароме ако се ради о ароматичној храни којој је рок употребе до 30 дана, односно, непропусност за кисеоник и светло ако је рок употребе хране дужи од 30 дана. Допуштени степен пропусности врећице (фолије) зависи од врсте ароматичне хране која се у њу пакује.

Каширање врећица (фолија) из става 2. овог члана може се извести целофанским ламинатом или ламинатом односно премазом од полимерног материјала ниске пропусности, уз услов да он одговара захтевима за полимерне материјале прописане овим правилником, непропусним папиром и/или алуминијском фолијом која такође морају одговарати захтевима за ове материјале прописаним овим Правилником. Лепила која се при том користе морају одговарати захтевима из овога правилника. Непропусност за светло може се постићи и премазом боје (штампањем) уз услов да је бојом премазана читава површина врећице (са обе стране) и да примењена боја одговара захтевима из овог правилника.

Каширање се може извршити ламинатом од целофана, непропусним папиром и другим прикладним материјалом (алуминијумским фолијама и сл.).

6. Амбалажа од хартије

Члан 82.

Амбалажа од хартије (филтер-папир, пергамент-хартија, пергамин-хартија, остале врсте хартије за паковање, картон и др.) која при паковању долази у непосредан контакт са храном не сме садржати више од 3 mg/kg арсена, ни више од 10 mg/kg олова, као ни више од 10 mg/kg полихлорованих бифенила.

Амбалажа из става 1. овог члана не сме отпуштати више од 0,5 mg/dm² формалдехида.

Амбалажа из става 1. овог члана мора бити без мириса.

Папир и картон који долазе у непосредан контакт са храном, морају испуњавати следеће услове:

1) не смеју отпуштати састојке у храну у количинама штетним за здравље људи, или бити узрок неприхватљивих промена у саставу хране или мењати сензорна својства хране

2) морају бити произведени у складу са правилима добре произвођачке праксе за папир и картон који долазе у непосредан контакт са храном, од материјала и предмета који се користе у производњи папира и картона, а наведени су у признатим листама

сировина и адитива који се употребљавају у производњи папира, картона и предмета који долазе у непосредан контакт са храном

3) морају бити погодног микробиолошког квалитета, узимајући у обзир коначну намену материјала; за материјале који долазе у контакт са воденом и/или масном храном, посебна пажња мора бити усмерена на патогене микроорганизме

4) не смеју отпуштати у храну супстанце које имају антимикубно деловање

5) не смеју отпуштати пентахлорфенол више од 0,15 mg/kg папира и картона

6) не смеју отпуштати више од 0,002 mg кадмијума, ни више од 0,003 mg олова, ни више од 0,002 mg живе, све изражено на dm² папира и картона уколико у примени долазе у контакт са воденом и/или масном храном; овај се захтев не проверава за папир, картонски материјал и предмете који долазе у контакт са храном чија је намена контакт са сувом храном и храном која се пре употребе, гули, љушти и пере

7) морају одговарати свим ограничењима наведеним у признатим листама сировина и адитива за производњу папира, картона и предмета; ако се рачунски може доказати, узимајући у обзир захтеве производње, да ограничења из признатих листа не могу бити премашена, није потребно проверавати задовољење ограничења.

8) произвођачи папира и картона који долазе у контакт са храном, морају бити сигурни да употребљавају сировине произведене поступцима који смањују диоксине (полихлоровани дибензодиоксини и дибензофурани) до тако ниских граница које се разумно могу постићи.

Члан 83.

Папирна амбалажа која при паковању долази у непосредан контакт са храном може бити импрегнирана парафином, воском, превучена заштитним лаком или полимерним материјалом који одговарају захтевима прописаним у члану 32. до. 68. и члану 79. овог правилника.

Папирна амбалажа која при паковању долази у непосредан контакт са храном, осим средствима из става 1. овог члана може бити импрегнирана амонијум-бис (Н-етил-2-перфлуороалкилсулфонамидоетил)-фосфатом који садржи највише 15 % амонијум-моно-(Н-етил-2-перфлуороалкилсулфонамидоетил)-фосфата. Ако долази у контакт ~~додир~~ са храном на температури до 66 °C сме отпуштати највише 8,3 mg/dm² овог састава (односно 4,4 mg/dm² флуора), а ако је температура изнад 66 °C сме отпуштати највише 4,3 mg/dm² овог састава (односно 2,2 mg/dm² флуора).

Одредба из става 2. овог члана не односи се на папирну амбалажу која се користи за паковање хране која садржи алкохол или хране која се пакује загрејана при температури вишој од 220 °C.

Члан 84.

Пергамент-хартија, пергамин-хартија и друге специјалне врсте хартије које садрже највише 1 g бензоеве киселине, односно 1,2 натријум-бензоата, рачунајући на 1 m² хартије, могу се употребљавати за паковање оне хране којој се, сагласно прописима о квалитету хране, смеју додавати такви конзерванси.

Хартија из става 1. овог члана може се употребљавати и за паковање хране којој се не сме додавати бензоева киселина или натријум-бензоат, под условом да се у храни која долази у непосредан контакт са таквом хартијом не докаже присуство наведених конзерванса.

Члан 85.

Амбалажа од хартије која се употребљава за паковање агрума (лимуна, поморанџи, мандарина, грејпфрута и сл.) сме садржати највише 0,6 g дифенила, рачунајући на 1 m² амбалаже.

Члан 86.

Амбалажа од хартије не сме бити обојена ако се употребљава за непосредно паковање масти, маслаца, маргарина, кајмака и других млечних производа богатих мастима, као и за паковање чоколаде, какао-праха, меса, посластичарских производа, сладоледа, млека у праху, јаја у праху, производа од меса, бурека, масног пецива и кухињске соли.

Амбалажа из става 1. овог члана може имати на спољашњој страни обојене ознаке, под условом да боја не прелази на храну.

Амбалажа од хартије која се употребљава за паковање остале хране, односно ознаке такве амбалаже, могу се бојити бојама које испуњавају захтеве овог правилника, под условом да се боје не растварају у води и у мастима.

Члан 87.

Папир, картон и предмети који долазе у непосредан контакт са храном не смеју отпуштати хром у количини већој од 0,004 mg/dm², нити више од 2 mg/kg полихлорованих бифенила.

Суви папир не сме садржавати више од 30 mg/kg антрахинона.

У готовом производу не сме бити доказана ензимска активност.

Амбалажа из става 1. овога члана не сме отпуштати у екстракт примарне ароматске амине, тетраметилтиурамдисулфид, 3.5-диметил-тетрахидро-1.3.5-тиадиазин-2-тион, бромхидроксиацетофенон, динатријумцијанодитиоимидокарбонат и/или калијум-Н-метилдитиокарбамат, калијум-Н-хидроксиметил-Н'-метил-дитиокарбамат, натријум-2-меркаптобензотиазол, 2-оксо-2(4-хидрокси-фенил)ацетхидроксим-хлорид, 2-бром-2-нитро(1,3)пропандиол, 2,2-дибром-3-нитрил-пропионамид, фенил-(2-хлор-2-цијано-винил)сулфон, фенил-(1,2-дихлор-2-цијано-винил) сулфон, 2-фенил-сулфонилпропионитрил, фенилсулфонилацетонитрил, 1,2-бензизотиазолин-3-он (испод границе детекције: 5µg/dm²), 1,2-дибром-2,4-дицијанобутан (испод границе детекције: 0,6 µg/dm²), β-бром-β -нитростирен (испод границе детекције: 0,06 mg/kg), хипохлорит, хипобромит, нити метилен-бис-тиоцијанат.

Амбалажа из става 1. овог члана мора бити без мириса и не сме садржати конзервансе, осим ако овим правилником није другачије одређено.

Амбалажа из става 1. овог члана не сме отпуштати у екстракт више од 1 mg/dm² формалдехида.

Члан 88.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи 2-амино-2-метил-1-пропанол не сме га бити у екстракту више од 0,25 mg/dm².

Ако се у производњи папирне амбалаже користи Н-(2-п-хлорбензоилетил)хексаминохлорид, метанолни екстракт не сме садржати 2-(п-хлорбензол)-етил-амин.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи 1,4-бис(бромацетокси)бутен у екстракту готовог производа не сме бити више од $0,01 \text{ mg/dm}^2$ брома.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи смеша 5-хлор-2-метил-4-изотиазолин-3-он и 2-метил-4-изотиазолин-3-он, или смеша Н'Н'-дихидроксиметиленурее, 1,6-дихидрокси-2,5диоксахексана, 5-хлор-2-метил-4-отиозалин-3-она и 2-метил-4-изотиазолин-3-она, у екстракту готовог производа не сме бити више од $1,0 \text{ mg/dm}^2$ формалдехида и више од $0,005 \text{ mg/dm}^2$ изотиазолинона.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи 4,5-дихлор-(3Н)-1,2-дитиол-3-он у екстракту готовог производа не сме га бити више од $2,0 \text{ mg/kg}$ изражено на сува влакна.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи глутаралдехид, у готовом производу не сме га бити више од 2 mg/kg .

Ако се у производњи папирне амбалаже користи тетраакис(хидроксиметил)фосфониумсулфат у екстракту готовог производа не сме га бити више од $0,15 \text{ ppm}$.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи 4,5 дихлор-2-н-октил-2Х-изотиазол-3-он, у готовом производу га не сме бити више од $5 \text{ } \mu\text{g/m}^2$.

Ако се у производњи папирне амбалаже користи терполимер из акриламида, диалилдиметиламонијум хлорид и глиоксал, у екстракту готовог производа не сме бити више од $1,5 \text{ mg/m}^2$ глиоксала.

Члан 89.

Пергаментни и пергамински папир који при паковању долазе у непосредан контакт са мастима животињског или биљног порекла, другом храном која садржи велики постотак масти, месом и месним производима, млечним производима и јајима у праху не сме садржати магнезијум хлорид, а осталих хлорида могу садржати највише 2 %, изражено као натријум хлорид.

Члан 90.

За папир за филтрирање великих запремина течности као што су филтери за индустријску употребу и филтри за млеко тестови миграције се изводе:

1) ако је укупна запремина која се филтрира од 1 до 10 l/dm^2 папира, пре испитивања је потребно пропустити и одбацити модел раствора, а испитује се следећих $0,5 \text{ l/dm}^2$ модел раствора.

2) ако је укупна запремина која се филтрира већи 10 l/dm^2 папира, пре испитивања је потребно пропустити и одбацити 1 модел раствора, а испитује се следећих 1 l/dm^2 модел раствора.

Члан 91.

За паковање хране не сме се употребљавати:

- 1) влажна, умашћена или упрљана хартија;
- 2) папирни тапет;
- 3) хартија која има мирис или која отпушта састојке.

За паковање хране које се троши у непрерађеном стању или се са ње не одстрањује спољашњи слој не сме се користити стара хартија (новине, хартија од књига или свезака и сл.) и употребљавана хартија, ако таква хартија долази у непосредан контакт са храном.

7. Амбалажа од стакла

Члан 92.

Амбалажа од стакла (боце, стакленке и сл.) мора бити израђена од хомогене стаклене масе.

Површина унутрашње стране амбалаже од стакла мора бити глатка, а горња ивица отвора грла такве амбалаже не сме бити оштра ни оштећена.

Амбалажа од стакла за време од 24 часа не сме отпустити у раствору сирћетне киселине 3 % (v/v) на температури од 20 ± 2 °C, више од 0,1 mg/l олова.

Члан 93.

За затварање амбалаже од стакла не сме се користити плута која је употребљавана.

Затварачи за боце који су са унутрашње стране превучени плутом или другим дозвољеним материјалом предвиђеним овим правилником, а који не долазе у непосредан контакт са храном, могу бити израђени од алуминијума чистоће најмање 98 %.

Затварачи за боце из става 2. овог члана израђени од алуминијума не смеју садржати силицијума, мангана, магнезијума и титана више од 0,7 %, гвожђа од 0,8 %, бабра више од 0,1 % ни цинка више од 0,1 %, као и од легура које садрже олово.

Члан 94.

Стаклена амбалажа (бутељке итд.) може се затварати чеповима израђеним од плуте која није коришћена. Испитивање плутених чепова се проводи током 10 дана при температури од 23 °C у директном додиру с модел раствором припремљеним од 15 % (v/v) етил алкохола и 3 % (v/v) сирћетне киселине на начин да се зачепљена боца окрене наопако, а ниво моделног раствора буде 1 cm од дна боце. У случају боца запремине веће од 500 ml испитивање се спроводи с 500 ml моделног раствора. Остатак након сушења не сме бити већи од 50 mg/L.

У добијеном екстракту из става 1. овог члана одређују се олово, кадмијум, арсен, бакар, цинк, калај и гвожђе према захтевима за вино у складу с допуштеним количинама наведених метала у вину.

Члан 95.

За израду амбалаже од стакла не сме се користити стаклена вуна.

Забрањена је употреба амбалаже од стакла чија је стаклена маса постала мутна (мат) после пробе извршене стерилисањем на температури од 121 °C на време од једног часа.

Члан 96.

Амбалажа од стакла која служи за паковање вина и разних напитака са угљен-диоксидом мора садржати унутрашњи притисак од најмање 5 бара, а сифонске боце-унутрашњи притисак од најмање 10 бара.

Члан 97.

Главе сифонских боца могу бити израђене, осим од материјала предвиђеног прописима о квалитету алкохолних пића, пива, безалкохолних пића и сирупа,

минералних вода и сода-воде, и од специјалних алуминијумских легура отпорних према дејству угљен-диоксида.

8. Амбалажа од дрвета

Члан 98.

Амбалажа од дрвета (сандуци, летварице, бачве, каце и др.) мора бити израђена од здравог дрвета (јеловине, смрековине, тополовине, буковине, храстовине и др.) и обрађена тако да се не проузрокује механичко оштећење хране.

Окови на амбалажи од дрвета морају бити израђени тако да не могу нанети повреде, а хваталке се морају поставити тако да се при руковању амбалажом храна ~~намирнице~~ не додирује рукама.

Амбалажа (производи) из става 1. овог члана не смеју екстракцијом у дестилованој води при температури од 23 °C током 1 или 24 сата, зависно од услова примене, отпустити више од:

- 1) 0,5 mg/dm² формалдехида
- 2) 0,5 mg/лолова
- 3) 0,0 5mg/l кадмијума
- 4) 0,1 mg/l хром(VI)катијона
- 5) 0,01 mg/l живе.

Члан 99.

Бачве и каце морају са свих страна бити глатке, без пукотина и неравнина које би спречавале уобичајени начин чишћења и одржавања такве амбалаже у хигијенском стању.

Заптивачи између дуга, дна и поклопаца бачви и каца морају бити добро уграђени и не смеју пропуштати никакву течност.

Бачве за пиво не смеју пропуштати течност ни под унутрашњим притиском од 2 бара.

Члан 100.

Лепак кој се употребљава при изради амбалаже од дрвета не смеју штетно деловати на сензорна својства ни на хемијски састав хране.

Члан 101.

Амбалажа од дрвета не сме се бојити, осим ознака на амбалажи.

Боје којима су обојене ознаке на амбалажи од дрвета не смеју се растварати у води и морају испуњавати и друге услове прописане овим правилником.

Ознаке на амбалажи од дрвета могу се налазити само на спољној страни амбалаже.

Члан 102.

Амбалажа од дрвета може се импрегнирати парафином, воском, смолом или њиховим смешама, лаком, превлакама од вештачких маса и другим материјалима који не утичу на сензорна својства хране и нису штетни по здравље потрошача.

Члан 103.

Амбалажа од дрвета мора се, пре и после употребе, добро очистити, опрати и дезинфиковати.

9. Амбалажа од текстила

Члан 104.

Амбалажа од текстила која при паковању долази у непосредан контакт са храном мора бити израђена од материјала који се може лако прати и дезинфиковати.

Амбалажа од текстила која при паковању долази у непосредан контакт са храном не сме садржати средства за бељење и импрегнирање, као ни друге материје које могу штетно деловати на сензорна својства и на хемијски састав хране.

Члан 105.

Амбалажа од текстила која служи за паковање хране не сме се бојити, осим ознака на амбалажи.

Боје употребљене за бојење ознака на амбалажи од текстила не смеју се растварати у води ни прелазити на храну и морају испуњавати и друге услове прописане овим правилником.

Амбалажа из става 1. овог члана не сме садржати средства за бељење и импрегнирање, ни друге супстанције које могу штетно деловати на сензорна својства и хемијски састав хране.

Амбалажа из става 1. овог члана не сме екстракцијом у дестилованој води при температури од 40 °C током 24 сата отпустити више од:

- 1) 0,5 mg/dm² формалдехида
- 2) 0,5 mg/l олова
- 3) 0,05 mg/l кадмијума
- 4) 0,1 mg/l хром(VI) катјона
- 5) 0,01 mg/l живе.

Ознаке на амбалажи од текстила могу се налазити само на спољној страни амбалаже.

Члан 106.

Текстилна амбалажа која служи за паковање хране не сме се бојити, осим ознака на амбалажи. Бојила која се користе за бојење ознака на текстилној амбалажи не смеју се растварати у води, ни прелазити на *храну* и морају одговарати захевима овог правилника. Ознаке на текстилној амбалажи могу се налазити само на спољашњој страни амбалаже.

10. Амбалажа од осталих материјала

Члан 107.

Слама и други материјали који се употребљавају као заштитни амбалажни материјал не смеју бити трули, загађени или влажни и не смеју неповољно деловати на сензорна својства хране.

XV. Прелазне и завршне одредбе

Члан 108.

Субјекти у пословању материјалима и предметима у контакту са храном дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог правилника најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Престанак важења ранијег прописа

Члан 109.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе чл. 4-83. Правилника о условима у погледу здравствене исправности предмета опште употребе који се могу стављати у промет („Службени лист СФРЈ”, бр. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89, 18/91).

Ступање на снагу

Члан 110.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.